RKR
RÅDET FÖR KOMMUNAL REDOVISNING

Noter

– exempel och kommentarer

2025

Inledning

Exemplen är inte heltäckande utan ambitionen har varit att exemplifiera de vanligaste företeelserna i kommuner. Exemplen bygger också på att lagstiftning och rekommendationer följs till fullo. Det innebär också att det i kommentarerna till respektive not inte tas upp vad som händer vid rättelse av fel, ändrad redovisningsprincip eller avvikelser från rekommendationer.

Till varje not finns en hänvisning till lagparagrafer och relevanta rekommendationer. För utförligare och mer fördjupad information om kraven hänvisas till respektive lagrum och rekommendation.

Ändringar i text, sedan förra upplagan, har markerats i grått.

Struktur och navigering bland noterna

I denna exempelsamling är utgångspunkten att avsnittet Noter i årsredovisningen inleds med en innehållsförteckning för att underlätta att hitta de uppgifter man söker. Enligt 9 kap. 2 § LKBR ska noterna komma i samma ordning som resultat- och balansräkningens poster.

Vissa upplysningar kan lämnas antingen i direkt anslutning till den post det berör eller i not 1 Redovisningsprinciper eller not 2 Uppskattningar och bedömningar.

Not 1	Redovisningsprinciper
Not 2	Uppskattningar och bedömningar
Not 3-11	Noter till resultaträkningen
Not 12-29	Noter till balansräkningen
Not 30	Leasing
Not 31-33	Noter till kassaflödesanalysen
Not 34	Upplysning om upprättade särredovisningar
Not 35	Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision
Not 36	Koncerninterna förhållanden

Noterna bör i årsredovisningen ligga i direkt anslutning till de finansiella rapporterna.

De finansiella rapporterna med nothänvisningar

Resultaträkning

		Kommunkoncern		Kommun	
	Not	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Verksamhetens intäkter	3,11	x	y	x	y
Verksamhetens kostnader	4,11	-x	-y	-x	-y
Avskrivningar	5	-x	-y	-x	-y
Verksamhetens nettokostnader		***-x***	***-y***	***-x***	***-y***
Skatteintäkter	6	x	y	x	y
Generella statsbidrag och utjämning	7	x	y	x	y
Verksamhetens resultat		***x***	***-y***	***x***	***y***
Finansiella intäkter	8	x	y	x	y
Finansiella kostnader	9	-x	-y	-x	-y
Resultat efter finansiella poster		***x***	***y***	***x***	***y***
Extraordinära poster	10	x	y	x	y
Årets resultat		**x**	**y**	**x**	**y**

Balansräkning

		Kommunkoncern		Kommun	
	Not	20x5	20x4	20x5	20x4
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	12	x	y	x	y
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	13	x	y	x	y
Maskiner och inventarier	14	x	y	x	y
Övriga materiella anläggningstillgångar	15	x	y	x	y
Finansiella anläggningstillgångar	16	x	y	x	y
Summa anläggningstillgångar		***x***	***y***	***x***	***y***
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR	17	x	y	x	y
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	18	x	y	x	y
Fordringar	19	x	y	x	y
Kortfristiga placeringar	20	x	y	x	y
Kassa och bank	21	x	y	x	y
Summa omsättningstillgångar		***x***	***y***	***x***	***y***
Summa tillgångar		**x**	**y**	**x**	**y**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	22				
Eget kapital vid årets början		x	y	x	Y
- Varav resultatreserv		x	y	x	y
- Varav resultatutjämningsreserv		x	y	x	y
Årets resultat		x	y	x	y
Eget kapital vid årets slut		***x***	***y***	***x***	***y***
- Varav resultatreserv		x	y	x	y
- Varav resultatutjämningsreserv		x	y	x	y
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	23	x	y	x	y
Andra avsättningar	24	x	y	x	y
Skulder					
Långfristiga skulder	25	x	y	x	y
Kortfristiga skulder	26	x	y	x	y
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		***x***	***y***	***x***	***y***
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	27	x	y	x	y
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	28	x	y	x	y
Övriga ansvarsförbindelser	29	x	y	x	y

Kassaflödesanalys

		Kommunkoncern		Kommun	
Mnkr	Not	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		x	y	x	y
Justering för ej likviditetspåverkande poster	31	x	y	x	y
Övriga likviditetspåverkande poster	32	-x	-y	-x	-y
Poster som redovisas i annan sektion	33	-x	-y	-x	-y
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapitalet		**x**	**y**	**x**	**y**
Ökning/minskning av periodiserade anläggningsavgifter		x	y	x	y
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		x	y	x	y
Ökning/minskning förråd och varulager		x	y	x	y
Ökning/minskning kortfristiga skulder		x	y	x	y
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**x**	**y**	**x**	**y**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-x	-y	-x	-y
Försäljning av immateriella tillgångar		x	y	x	y
Investering i materiella anläggningstillgångar		-x	-y	-x	-y
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		x	y	x	y
Investering i kommunkoncernföretag		-x	-y	-x	-y
Försäljning av kommunkoncernföretag		x	y	x	y
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-x	-y	-x	-y
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		x	y	x	y
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-x**	**y**	**-x**	**-y**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		x	y	x	y
Amortering av låneskulder		-x	-y	-x	-y
Amortering av skulder för finansiell leasing		-x	y	-x	-y
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**x**	**y**	**x**	**y**
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR					
Utbetalning av bidrag till infrastruktur		-x	-y	-x	-y
Årets kassaflöde					
Likvida medel vid årets början		x	y	x	y
Likvida medel vid årets slut		x	y	x	y

Noter exempel och kommentarer

Not 1. Redovisningsprinciper

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- LKBR 4 kap. 3 § och 9 kap. 3 – 4, 6, 14 – 16
- RKR R2 – 12, RKR R14, RKR R16 och RKR R19

Exempel

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag	**Ägarandel**
Stadshus AB	100%
Bostadsbolaget AB	100%
Fjärrvärmebolaget AB	100%
VA-bolaget AB	10%
Inköpsförbundet	5%

Inga förändringar i sammansättningen av kommunkoncernen har skett under räkenskapsåret.

Trots att ägd andel i VA-bolaget endast uppgår till 10 %, så ingår de i sammanställda räkenskaperna då VA är en kommunal angelägenhet med särskild betydelse för kommunens verksamhet.

Inköpsförbundet ingår inte i de sammanställda räkenskaperna eftersom dess andel av kommunala kommunkoncernens omsättning och omslutning är obetydlig.

Ytterligare upplysningar om koncerninterna förhållanden återfinns i not 36.

Värderings- och omräkningsprinciper

Anläggningstillgångar

Utvecklingsarbete och immateriella rättigheter av väsentligt värde som medför framtida ekonomiska fördelar eller servicepotential tas upp som immateriell tillgång. Med väsentligt värde menas minst X prisbasbelopp. Rättigheter utan begränsad nyttjandeperiod som t.ex. ledningsrätter tas upp som immateriell tillgång oavsett beloppsgräns. Immateriella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Internt upparbetade immateriella tillgångar skrivs av med linjär metod på 5 år. Förvärvade IT licenser skrivs av linjärt under avtalstiden som är 3 – 8 år.

Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdeminskning. Materiella anläggningstillgångar som har betydande komponenter med ett anskaffningsvärde på minst X kr, med väsentlig skillnad i nyttjandeperiod skrivs av separat.

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal (t.ex. leasing) används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid.

För tillgångar med ett anskaffningsvärde överstigande X kr och en nyttjandeperiod understigande X år görs en individuell bedömning av nyttjandeperioden, vilken därmed kan avvika från kommunens normala avskrivningstider. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (t.ex. verksamhets-förändringar, teknikskiften och organisationsförändringar).

För tillgångar med en nyttjandeperiod överstigande X år görs dock alltid en omprövning vid större reparations- eller ombyggnadsåtgärder eller när halva respektive två tredjedelar av ursprungligt bedömd nyttjandeperiod förflutit. Om en ny bedömning av nyttjandeperioden avviker från tidigare fastställd nyttjandeperiod ändras avskrivningstiden alltid, om den bedöms vara kortare. Bedöms nyttjandeperioden vara längre, ändras den normalt bara om det oavskrivna beloppet för tillgången överstiger X kr.

Korttidsinventarier med en ekonomisk livslängd på max 3 år och inventarier av mindre värde, max ett halvt prisbasbelopp, kostnadsförs direkt.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

För finansiella instrument värderade till verkligt värde har börskursen den 31/12 använts.

Tomter för försäljning värderas kollektivt per exploateringsetapp där totala utgifterna fördelas per tomt utifrån yta. I anskaffningsvärdet ingår mark, andel av projektering och direkta utgifter för åtgärder på tomtmarken.

Lagertillgångar med ett värde överstigande X prisbasbelopp redovisas i balansräkningen och värderas post för post enligt lägsta värdets princip. Detta innebär att mindre lager av kontorsmaterial kostnadsförs direkt i samband med inköp.

Inköp av arbetskläder till personal inom äldreomsorgen redovisas till bestämd mängd och fast värde.

Kommunen har ett överlager av diesel motsvarande X månaders förbrukning. Bedömningen är att detta inte innebär någon risk för inkurans, men att det medför extrakostnader för lagerhållning. Kommunen har för närvarande inga beredskapslager.

Leasing

Samtliga bilar som används inom äldreomsorgen leasas på 5 år och redovisas som finansiell leasing. Kommunen har möjlighet att köpa bilen efter leasingperioden till 40 % av anskaffningsvärdet.

Kommunen leasas X antal fastigheter av det kommunala fastighetsbolaget. I samtliga avtal ingår en möjlighet till förlängning av avtalen i X antal år. Minimileaseavgifterna avser kallhyra, varpå el, värme, vatten och städning debiteras som variabla avgifter.

Kommunen leasar även kulturhuset av det externa bolaget AB Kulturfastigheter. När avtalet löper ut 20XX har kommunen möjlighet att köpa fastigheten för XX mnkr. Minimileaseavgifterna regleras årligen genom en indexuppräkning som motsvarar KPI. Minimileaseavgifterna inkluderar inte el, vatten och värme, vilket debiteras som variabla avgifter.

Finansiella leasingavtal med ett avtalsvärde per objekt understigande ett halvt prisbasbelopp har klassificerats som ej uppsägningsbara operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgång. Dessa avtal ingår i noten för ej avskrivningsbar operationell leasing.

Skulder och avsättningar

Erhållna anläggningsavgifter för VA redovisas som förutbetald intäkt och periodiseras på X år.

Förpliktelser för särskild avtals/ålderspension som inte regleras enligt RIPS är nuvärdesberäknade med en kalkylränta på X procent. För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt, görs beräkningen utifrån att ingen samordning kommer att ske.

Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10 medan pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i den kommunala koncernen redovisas och värderas i enlighet med K3.

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Tillgångar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs enligt den kurs som publiceras på Riksbankens webbplats och som är ett beräknat medelvärde av olika bankers köp- och säljkurser.

Finansiella tillgångar och finansiella skulder

Om man har omfattande finansiella tillgångar och skulder kan man hämta vägledning från nedanstående avsnitt.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen
En finansiell tillgång eller finansiell skuld redovisas i balansräkningen när kommunen blir part i det finansiella instrumentets avtalsmässiga villkor. Detta innebär att köp och försäljning av finansiella tillgångar redovisas per affärsdagen.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförts till annan part. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen fullgjorts, annullerats eller på annat sätt upphört.

Värdering av finansiella tillgångar som innehas för att generera avkastning eller värdestegring
Finansiella tillgångar som kommunen innehar för att generera avkastning eller värdestegring värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde. Eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärv av sådana tillgångar kostnadsförs då de uppkommer.

Efter första redovisningstillfället värderas finansiella tillgångar som innehas för att generera avkastning eller värdestegring till verkligt värde i den mån det är förenligt med 7 kap. 6 och 7 §§ LKBR. Förändringen i tillgångarnas verkliga värden redovisas löpande i resultaträkningen.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper som kommunen har för avsikt att behålla fram till förfallodagen värderas till anskaffningsvärde i enlighet med vad som anges nedan för finansiella tillgångar som inte innehas för att generera avkastning eller värdestegring.

Värdering av övriga finansiella tillgångar
Finansiella tillgångar som inte innehas i syfte att generera avkastning eller värdestegring värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärde och försäljningsvärde, med avdrag för beräknad försäljningskostnad (om tillämpligt: Anskaffningsvärdet för finansiella omsättningstillgångar beräknas med tillämpning av effektivräntemetoden).

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar. Räntebärande finansiella anläggningstillgångar redovisas till upplupet anskaffningsvärde, med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella skulder
Finansiella skulder värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde. Direkta emissionsutgifter och eventuella transaktionsutgifter periodiseras med tillämpning av effektivräntemetoden (alt. periodiseras jämnt över lånets löptid). Efter första redovisningstillfället redovisas kortfristiga finansiella skulder anskaffningsvärde (alt. Till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden), medan långfristiga skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde (om tillämpligt: med tillämpning av effektivräntemetoden).

Sammansatta finansiella instrument
Kommunen innehar konvertibla skuldebrev. Konvertiblerna innehas inte för att generera avkastning eller värdestegring. Kommunen har valt att dela upp de konvertibla skuldebreven i två komponenter: en fordringsrätt samt en option att konvertera fordran till aktier. Värdet på fordringskomponenten har fastställts till det verkliga värdet av en liknande fordran som saknar rätt till konvertering till aktier. Värdet

av aktieoptionen utgörs av anskaffningsvärdet för instrumentet som helhet, med avdrag för värdet av fordringskomponenten (alt. Kommunen har valt att inte dela upp de konvertibla skuldebreven i komponenter. Konvertiblerna redovisas i sin helhet i enlighet med vad som ovan anges för finansiella tillgångar som inte innehas för att generera avkastning eller värdestegring).

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på X% som inkluderar sociala avgifter, avtalsförsäkringar och pensionskostnader.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en kalkylränta på X% för årets genomsnittliga kapitalbindning.

Internhyror för lokaler debiteras respektive verksamhet med självkostnad, värme, vatten, el och vaktmästeri debiteras utifrån verklig förbrukning/nyttjande.

Kostnader för IT interndebiteras utifrån självkostnad och verkligt nyttjande.

Gemensam central administration som ekonomi, personal och upphandling fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Kommentar till exemplet

Exemplet bygger på att inga avvikelser sker från LKBR eller RKR:s rekommendationer, men exemplet är inte nödvändigtvis heltäckande.

Om avvikelse från någon av de grundläggande redovisningsprinciperna enligt 4 kap. 4 § LKBR utan stöd i RKR:s rekommendationer ska upplysning om detta lämnas här med uppgift om påverkan på resultat och ställning.

Om kapitalandelsmetoden använts för konsolidering av något kommunkoncernföretag ska de särskilda skälen anges i detta avsnitt.

Upplysningar ska lämnas under redovisningsprinciper om kommunen har valt att redovisa sammansatta finansiella instrument, i de fall kommunen innehar sådana, samt vilken princip som valts för periodisering i de fall kommunen har periodiserat emissionskostnader och andra transaktions-kostnader i samband med upptagande av lån.

Avseende upplysningar om drift- och investeringsredovisningarnas uppbyggnad, se vidare krav och exempel i bilagor till RKR R14. Dessa upplysningar lämnas lämpligtvis i anslutning till drift- och investeringsredovisningarna.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Reglering:

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R2 och RKR R9

Exempel

För andra avsättningar som avser utgifter som beräknats i dagens penningvärde och det förväntas ske en prisutveckling antas en årlig prisutveckling på X%. När prisutveckling till innevarande år är känd så justeras avsatt belopp om skillnaden är väsentlig. Belopp som ska betalas senare än tre år från innevarande år nuvärdesberäknas. Som räntesats används ränta på ett lån med fast ränta för motsvarande tidsperiod.

Kommentar

Uppskattningar och bedömningar är ett område med ökat fokus både i ett redovisnings- och revisionsperspektiv. K3 kräver t ex en egen not för detta. Vi har valt att i exempelskriften följa den utveckling som sker och lägga upplysningar om detta område i egen not.

I noten redovisas väsentliga uppskattningar och bedömningar som ligger till grund för de finansiella rapporterna. Exempel på poster som det behöver lämnas uppgift om är:

- Avsättningar (tidpunkt, indexutveckling, ränteläge, gottgörelser, indikation om eventuell osäkerhet)
- Gåvor (värdering)
- Exploatering (färdigställandegrad, fördelningsnycklar mellan tillgångsslag, etc)
- Tvister
- Grunder för bedömning av vad som är jämförelsestörande poster
- Grund för periodisering av exempelvis riktade statsbidrag där osäkerheter föreligger.

Not 3 Verksamhetens intäkter

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R2

Exempel

Not 3 Verksamhetens intäkter	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Försäljningsintäkter	x	y	x	y
Taxor och avgifter	x	y	x	y
Hyror och arrenden*	x	y	x	y
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	x	y	x	y
Bidrag och gåvor från privata aktörer	x	y	x	y
Offentliga bidrag (investeringar)	x	y	x	y
EU-bidrag	x	y	x	y
Övriga bidrag	x	y	x	y
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	x	y	x	y
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	x	y	x	y
Realisationsvinster på materiella och immateriella anläggningstillgångar	x	y	x	y
Övriga verksamhetsintäkter	x	y	x	y
Summa verksamhetens intäkter	**x**	**y**	**x**	**y**

Ytterligare upplysningar om periodisering av förutbetalda intäkter finns i not 25.

***Tomträttsavgälder**	**Antal (och m2)**		**Taxeringsvärde**		**Intäkter**	
Kategori	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Småhus	**x**	**y**	**x**	**y**	**x**	**y**
Flerfamiljshus	**x**	**y**	**x**	**y**	**x**	**y**
Industri	**x**	**y**	**x**	**y**	**x**	**y**
Övrigt	**x**	**y**	**x**	**y**	**x**	**y**
Summa	**x**	**y**	**x**	**y**	**x**	**y**

Kommunen har avyttrat X antal fastigheter i kategorin flerfamiljshus. Kommunen har som policy avseende utköp att dessa erbjuds i samband med att avtal löpt ut. Tomträttsavtal tecknas normalt på 20 år. Vid utköp görs en oberoende värdering och tomträttsinnehavaren erbjuds att friköpa marken till aktuellt marknadspris.

Kommentarer

Bidrag och kostnadsersättningar från staten är en obligatorisk rad i noten. Dessa utgörs av riktade bidrag och kostnadsersättningar med motpart staten.

Offentliga bidrag som är hänförbara till specifika investeringar redovisas på raden Offentliga bidrag (investeringar), oavsett om motparten är EU, staten, kommuner eller formellt fristående organ som bildats av dessa.

Avseende förutbetalda intäkter och andra inkomster som redovisas på balansräkningens skuldsida, ska en beskrivning av väsentliga inkomstgrupper jämfört med föregående år redovisas. Denna beskrivning sker lämpligtvis som not till balansräkningsposten.

Avseende specificeringen av tomträttsavgälder så kommenteras väsentliga förändringar mellan jämförelseåren samt huvudsakliga villkor, t ex avtalstider, utköpsvillkor samt beräkning av pris vid utköp.

Not 4 Verksamhetens kostnader

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R16

Exempel

Not 4 Verksamhetens kostnader	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	x	y	x	y
Pensionskostnader	x	y	x	y
Lämnade bidrag	x	y	x	y
Köp av verksamhet	x	y	x	y
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader	x	y	x	y
Inköp av material och varor	x	y	x	y
Inköp av tjänster	x	y	x	y
Realisationsförluster och utrangeringar	x	y	x	y
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	x	y	x	y
Bolagsskatt	x	y	x	y
Övriga verksamhetskostnader	x	y	x	y
Summa verksamhetens kostnader	x	y	x	y

Kommentarer

Bolagsskatt ska redovisas i denna not enligt RKR R16.

Not 5 Av- och nedskrivningar

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten:

- RKR R3, RKR R4 och RKR R6

Exempel

Not 5 Av- och nedskrivningar	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Avskrivning immateriella tillgångar	x	y	x	y
Avskrivning byggnader och anläggningar	x	y	x	y
Avskrivning maskiner och inventarier	x	y	x	y
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	x	y	x	y
Summa av- och nedskrivningar	**x**	**y**	**x**	**y**
Se även noterna 12, 13 och 14.				

Kommentarer

Upplysningar om avskrivningar lämnas i anslutning till berörd balanspost.

Not 6 Skatteintäkter

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R2

Exempel

Not 6 Skatteintäkter	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Preliminär kommunalskatt	x	y	x	y
Preliminär slutavräkning innevarande år	x	y	x	y
Slutavräkningsdifferens föregående år	x	y	x	y
Mellankommunal kostnadsutjämning	x	y	x	y
Övriga skatter	x	y	x	y
Summa skatteintäkter	**x**	**y**	**x**	**y**

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns i:

- RKR R2

Exempel

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Inkomstutjämning	x	y	x	y
Kostnadsutjämning	x	y	x	y
Regleringsbidrag/avgift	x	y	x	y
Kommunal fastighetsavgift	x	y	x	y
Bidrag/avgift för LSS-utjämning	x	y	x	y
Övriga bidrag i utjämningssystemet	x	y	x	y
Övriga generella bidrag från staten	x	y	x	y
Summa generella statsbidrag och utjämning	**x**	**y**	**x**	**y**

Not 8 Finansiella intäkter

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- LKBR 9 kap. 7 §
- RKR R2 och RKR R7

Exempel

Not 8 Finansiella intäkter	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Utdelningar från koncernföretag	x	y	x	y
Utdelningar på aktier och andelar	x	y	x	y
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	x	y	x	y
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	x	y	x	y
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	x	y	x	y
Ränteintäkter	x	y	x	y
Borgensavgifter	x	y	x	y
Övriga finansiella intäkter	x	y	x	y
Summa finansiella intäkter	**x**	**y**	**x**	**y**

Kommentarer

Hur specificerad noten ska vara får avgöras utifrån storleken på belopp. Orealiserad värdestegring under året på finansiella instrument ska alltid specificeras enligt 9 kap. 7 § LKBR.

Not 9 Finansiella kostnader

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R7 och RKR R8

Exempel

Not 9 Finansiella kostnader	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Räntekostnader	x	y	x	y
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	x	y	x	y
Kostnader från finansiella anläggningstillgångar	x	y	x	y
Förlust vid försäljning av finansiella instrument	x	y	x	y
Orealiserad värdeminskning finansiella instrument	x	y	x	y
Övriga finansiella kostnader	x	y	x	y
Summa finansiella kostnader	**x**	**y**	**x**	**y**
Genomsnittlig upplåningsränta efter räntesäkring	x%	y%	x%	y%
Genomsnittlig upplåningsränta före räntesäkring	x%	y%	x%	y%
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med	x	y	x	y

Kommentarer

Hur specificerad noten ska vara får avgöras utifrån storleken på belopp. Orealiserad värdeminskning under året på finansiella instrument ska alltid specificeras enligt 9 kap. 7 § LKBR.

Not 10 Extraordinära poster

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- LKBR 9 kap. 12 §
- RKR R11

Exempel

Not 10 Extraordinära poster	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Försäljning av AB Bostaden	x	y	x	y
Summa extraordinära poster	**x**	**y**	**x**	**y**

Kommentarer

Extraordinära intäkter och kostnader ska i noten specificeras post för post till storlek och art.

Not 11 Jämförelsestörande poster

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R11

Exempel

Not 11 Jämförelsestörande poster	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Försäkringsersättning	x	y	x	y
Brandbackens skola	x	y	x	y
Summa jämförelsestörande poster	**x**	**y**	**x**	**y**

Brandbackens skola brann ner i maj 20x3. Skolan kommer inte att byggas upp igen. För skadan har en försäkringsersättning på x mnkr betalats ut. Skolan med inventarier hade ett bokfört värde på x mnkr. Övriga kostnader avser rivning och sanering samt kostnader för tillfälliga ersättningslokaler.

Kommentarer

Upplysning om jämförelsestörande poster kan lämnas i not till berörda resultatposter eller under vissa förutsättningar som en egen delpost i resultaträkningen. Se vidare RKR R11 Extraordinära och jämförelsestörande poster.

Not 12 Immateriella tillgångar

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- LKBR 9 kap. 10 §
- RKR R3

Exempel

Not 12 Immateriella tillgångar	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	x	y	x	y
Inköp	x	y	x	y
Försäljningar	-x	-y	-x	-y
Utrangeringar	-x	-y	-x	-y
Överföringar	-x	-y	-x	-y
Utgående anskaffningsvärde	**x**	**y**	**x**	**y**
- Varav pågående investeringar	x	y	x	y
Ingående ack. avskrivningar	-x	-y	-x	-y
Försäljningar	x	y	x	y
Utrangeringar	x	y	x	y
Överföringar	x	y	x	y
Årets avskrivningar	-x	-y	-x	-y
Utgående ack. avskrivningar	**-x**	**-y**	**-x**	**-y**
Ingående ack. nedskrivningar	-x	y	x	y
Försäljningar	x	y	x	y
Utrangeringar	x	y	x	y
Årets nedskrivningar /återföringar	-x	-y	-x	-y
Utgående ack. nedskrivningar	**-x**	**-y**	**-x**	**-y**
Utgående redovisat värde	**x**	**y**	**x**	**y**
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	x	y	x	y

	Kommunkoncern		Kommun	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Förvärvade immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	x	y	x	y
Inköp	x	y	x	y
Försäljningar	-x	-y	-x	-y
Utrangeringar	-x	-y	-x	-y
Överföringar	-x	-y	-x	-y
Utgående anskaffningsvärde	**x**	**y**	**x**	**y**
- Varav pågående investeringar	x	y	x	y
Ingående ack. avskrivningar	-x	-y	-x	-y
Försäljningar	x	y	x	y
Utrangeringar	x	y	x	y
Överföringar	x	y	x	y
Årets avskrivningar	-x	-y	-x	-y
Utgående ack. avskrivningar	**-x**	**-y**	**-x**	**-y**
Ingående ack. nedskrivningar	x	-y	-x	-y
Försäljningar	x	y	x	y
Utrangeringar	x	y	x	y
Årets nedskrivningar /återföringar	-x	-y	-x	-y
Utgående ack. nedskrivningar	**-x**	**-y**	**-x**	**-y**
Utgående redovisat värde	**x**	**y**	**-x**	**y**
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	x	y	x	y

	Kommunkoncern		Kommun	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Immateriella tillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	x	y	x	y
Inköp	x	y	x	y
Försäljningar	-x	-y	-x	-y
Utrangeringar	-x	-y	-x	-y
Nedskrivningar/återföringar	-x	-y	-x	-y
Avskrivningar	-x	-y	-x	-y
Överföringar	x	y	x	y
Utgående redovisat värde	**x**	**y**	**x**	**y**

Kommentarer

Årets pågående investeringar i immateriella anläggningstillgångar inkluderas i raden inköp. De ackumulerade pågående investeringarna specificeras som en varav post till raden Utgående anskaffningsvärde. Observera att anskaffningsvärde för pågående investeringar, som ännu ej är föremål för avskrivning, ska exkluderas vid beräkningen av genomsnittlig nyttjandeperiod. Rader som inte innehåller några värden kan uteslutas.

Not 13 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R4, RKR R5 och RKR R6

Exempel

Not 13 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Ingående anskaffningsvärde	x	y	x	y
Inköp	x	y	x	y
Försäljningar	-x	-y	-x	-y
Utrangeringar	-x	-y	-x	-y
Överföringar	-x	-y	-x	-y
Utgående anskaffningsvärde	**x**	**y**	**x**	**y**
- Varav pågående investeringar	x	y	x	y
Ingående ack. avskrivningar	**-x**	**-y**	**-x**	**-y**
Försäljningar	-x	-y	-x	-y
Utrangeringar	x	y	x	y
Överföringar	x	y	x	y
Årets avskrivningar	-x	-y	x	-y
Utgående ack. avskrivningar	**-x**	**-y**	**-x**	**-y**
Ingående ack. nedskrivningar	**-x**	**y**	**-x**	**-y**
Försäljningar	x	y	x	y
Utrangeringar	x	y	x	y
Årets nedskrivningar /återföringar	x	y	x	y
Utgående ack. nedskrivningar	**-x**	**-y**	**-x**	**-y**
Utgående redovisat värde	x	y	x	y
Därav finansiell leasing	x	y	x	y
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	x	y	x	y

Nedskrivning har skett under året av Stångbron med x mnkr eftersom bron inte längre får användas för biltrafik utan enbart för gång- och cykeltrafik. För beräkningen av nedskrivningsbehovet har återvinningsvärdet beräknats utifrån anpassat användningsvärde. Detta har beräknats utifrån antagandet att en gång- och cykelbro hade byggts med motsvarande beräknad nyttjandeperiod som Stångbron nu uppskattas ha kvar.

Kommentarer

Enligt RKR R5 ska upplysning om redovisat värde per tillgångsslag för tillgångar som redovisas som finansiell leasing. Upplysningen kan lämpligen lämnas här.

Enligt RKR R6 ska vid nedskrivning och återföring av nedskrivning upplysning lämnas om varje tillgång som berörts.

Årets pågående investeringar i mark, byggnad och tekniska anläggningar inkluderas i raden inköp. De ackumulerade pågående investeringarna specificeras som en varav post till raden Utgående anskaffningsvärde. Observera att anskaffningsvärde för pågående investeringar, som ännu ej är föremål för avskrivning, ska exkluderas vid beräkningen av genomsnittlig nyttjandeperiod. Rader som inte innehåller några värden kan uteslutas.

Not 14 Maskiner och inventarier

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R4, RKR R5 och RKR R6

Exempel

Not 14 Maskiner och inventarier	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Ingående anskaffningsvärde	**x**	**y**	**x**	**y**
Inköp	x	y	x	y
Försäljningar	-x	-y	-x	-y
Utrangeringar	-x	-y	-x	-y
Överföringar	-x	-y	-x	-y
Utgående anskaffningsvärde	**x**	**y**	**x**	**y**
- Varav pågående investeringar	x	y	x	y
Ingående ack. avskrivningar	**-x**	**-y**	**-x**	**-y**
Försäljningar	x	y	x	y
Utrangeringar	x	y	x	y
Överföringar	x	y	x	y
Årets avskrivningar	-x	-y	-x	-y
Utgående ack. avskrivningar	**-x**	**-y**	**-x**	**-y**
Ingående ack. nedskrivningar	**-x**	**-y**	**-x**	**-y**
Försäljningar	x	y	x	y
Utrangeringar	x	y	x	y
Årets nedskrivningar /återföringar	-x	y	x	y
Utgående ack. nedskrivningar	**-x**	**-y**	**-x**	**-y**
Utgående redovisat värde	**x**	**y**	**x**	**y**
Därav finansiell leasing	x	y	x	y
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	x	y	x	y

Kommentarer

Enligt RKR R5 ska upplysning om redovisat värde per tillgångsslag för tillgångar som redovisas som finansiell leasing. Upplysningen kan lämpligen lämnas här.

Enligt RKR R6 ska vid nedskrivning och återföring av nedskrivning upplysning lämnas om varje tillgång som berörts.

Årets pågående investeringar i maskiner och inventarier inkluderas i raden inköp.

De ackumulerade pågående investeringarna specificeras som en varav post till raden Utgående anskaffningsvärde. Observera att anskaffningsvärde för pågående investeringar, som ännu ej är föremål för avskrivning, ska exkluderas vid beräkningen av genomsnittlig nyttjandeperiod.

Rader som inte innehåller något värde kan uteslutas.

Not 15 Övriga materiella anläggningstillgångar

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R4, RKR R5 och RKR R6

Exempel

Not 15 Övriga materiella tillgångar	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Ingående anskaffningsvärde	**x**	**y**	**x**	**y**
Inköp	**x**	**y**	**x**	**y**
Utgående redovisat värde	**x**	**y**	**x**	**y**

Kommentarer

Finns det övriga materiella tillgångar redovisas de på samma sätt som övriga kategorier materiella anläggningstillgångar. Exempel på not ovan utgörs av en förenklad version där rader som inte innehåller några värden har uteslutits, dvs. i exemplet förutsätts att ingen utrangering, av- och nedskrivning varit aktuellt. Eftersom inga avskrivningar görs blir inte heller någon bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod aktuell att beräkna och redovisa i detta exempel.

Not 16 Finansiella anläggningstillgångar

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R7

Exempel

Not 16 Finansiella anläggningstillgångar	Kommunkoncern		Kommun	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Aktier och andelar kommunkoncernföretag mm				
Bostadsbolaget AB	x	y	x	y
Förvaltningsfastigheter AB	x	y	x	y
VA-bolaget	x	y	x	y
Fjärrvärmebolaget AB	x	y	x	y
Kommuninvest ekonomisk förening	x	y	x	y
Summa aktier och andelar kommunkoncernföretag mm	x	y	x	y
Långfristiga placeringar				
Långfristiga placeringar	x	y	x	y
Summa långfristiga placeringar	x	y	x	y
Långfristig utlåning				
Bostadsbolaget AB	x	y	x	y
VA bolaget	x	y	x	y
Övriga långfristiga fordringar	x	y	x	y
Summa långfristig utlåning	x	y	x	y
Bostadsrätter	x	y	x	y
Summa finansiella anläggningstillgångar	x	y	x	y

Kommentarer

Av rekommendationen om Förvaltningsberättelse framgår ytterligare krav på upplysningar om exempelvis risker kopplade till finansiella tillgångar och finansiella skulder.

Enligt 9 kap. 7 § LKBR ska upplysning lämnas om värdeförändringen för instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring och som redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Se även kommentar under Not 20 Kortfristiga placeringar.

Not 17 Bidrag till infrastruktur

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R21

Exempel

Not 17 Bidrag till infrastruktur	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Lämnade bidrag till Trafikverket för utbyggnad av förbifart centrum				
Totalt bidrag	x	y	x	y
Ackumulerad upplösning	-x	-y	-x	-y
varav årets upplösning	-x	-y	-x	-y
Summa bidrag till infrastruktur	**x**	**y**	**x**	**y**

Bidraget upplöses på x år med start år 20xx.

X kommun har tecknat avtal med Trafikverket år 20x1 om bidrag för en utbyggnad av förbifart centrum. Bidraget är på totalt x mnkr i 20x1 års penningvärde. Beloppet beräknas för närvarande betalas ut år 20x7 och med indexreglering beräknas det uppgå till y mnkr. Nuvärdet av bidragsbeloppet beräknas uppgå till z mnkr.

Indexregleringen i avtalet har beräknats påverka utbetalat belopp med x% årligen. Diskonteringsräntan har satts till x%.

Kommentarer

Upplysning ska lämnas för varje bidrag till infrastruktur som redovisas i balansräkningen.

Not 18 Förråd, lager och exploateringsfastigheter

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R19

Exempel

Not 18 Förråd, lager och exploateringsfastigheter	Kommunkoncern		Kommun	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Tekniska förvaltningens förråd	x	y	x	y
Tomter för försäljning	x	y	x	y
Tomträttsmark till försäljning	x	y	x	y
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	**x**	**y**	**x**	**y**

Kommentarer

I kommuner med omfattande exploateringsverksamhet kan tomter för försäljning med fördel redovisas mer detaljerat genom att redovisa ingående värde, årets anskaffningar, årets försäljningar och utgående värde. Vid flera exploateringsområden kan detta göras per område.

Not 19 Fordringar

Exempel

Not 19 Fordringar	Kommunkoncern		Kommun	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Fordringar				
Kundfordringar	x	y	x	y
Kommunalskattefordringar	x	y	x	y
Övriga kortfristiga fordringar	x	y	x	y
Upplupna generella statsbidrag	x	y	x	y
Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	x	y	x	y
Fordran kommunal fastighetsavgift	x	y	x	y
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	x	y	x	y
Summa fordringar	**x**	**y**	**x**	**y**

Upplupna generella statsbidrag består av beslutat bidrag för ”Namn på bidraget” med restriktionen att det avser 20x4 men att utbetalning sker i januari 20x5.

Riktade statsbidrag intäktsredovisas i takt med att villkoren uppfylls. Beslutade men ej erhållna riktade statsbidrag uppgår totalt till X mnkr. Av de upplupna riktade statsbidragen är huvuddelen hänförbara till skola (Y mnkr).

Not 20 Kortfristiga placeringar

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- LKBR 9 kap. 7 §
- RKR R7 och i förekommande fall RKR R8

Exempel

Not 20 Kortfristiga placeringar	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Aktier och andelar	**x**	**y**	**x**	**y**
Anskaffningsvärde	x	y	x	y
Värdereglering	x	y	x	y
Obligationer, förlagsbevis m.m.	**x**	**y**	**x**	**y**
Anskaffningsvärde	x	y	x	y
Värdereglering	x	y	x	y
Certifikat	**x**	**y**	**x**	**y**
Anskaffningsvärde	x	y	x	y
Värdereglering	x	y	x	y
Övriga kortfristiga placeringar	**x**	**y**	**x**	**y**
Anskaffningsvärde	x	y	x	y
Värdereglering	x	y	x	y
Anskaffningsvärde vid årets slut	x	y	x	y
Orealiserad värdestegring vid årets slut	x	y	x	y
Summa kortfristiga placeringar	**x**	**y**	**x**	**y**

Kommentarer

Enligt 9 kap. 7 § LKBR ska upplysning lämnas om värdeförändringen för finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring och som redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Denna upplysning kan lämnas här eller i noten till finansiella intäkter. Finns det också finansiella anläggningstillgångar som är finansiella instrument kan det vara bättre att lämna uppgift om orealiserad värdeförändring i noten till finansiella intäkter.

Not 21 Kassa och bank

Exempel

Not 21 Kassa och bank	Kommunkoncern		Kommun	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Kassa	x	y	x	Y
Bank och plusgiro	x	y	x	y
Summa kassa och bank	**x**	**y**	**x**	**y**

Kommunen har tillsammans med koncernbolagenen gemensam checkräkningskredit på X mnkr. Krediten är för närvarande outnyttjad.

Not 22 Eget kapital

Exempel

Not 22 Eget kapital	Kommunkoncern		Kommun	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Ingående eget kapital	x	y	x	y
- varav justering av eget kapital	*x*	*y*	*x*	*y*
Årets resultat	x	y	x	y
Utgående eget kapital	**x**	**y**	**x**	**y**
- varav resultatreserv	*x*	*y*	*x*	*y*
- varav resultatutjämningsreserv	*x*	*y*	*x*	*y*

Kommentarer

Information om justering av eget kapital lämnas endast om detta är tillämpligt.

Information om resultatreserv respektive resultatutjämningsreserv lämnas endast om kommunen tillämpar dessa principer.

Not 23 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- LKBR 9 kap. 11 §
- RKR R9 och RKR R10

Exempel

Not 23 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Ingående avsättning till pensioner inkl särskild löneskatt på pensionskostnader	x	y	x	y
Nyintjänad pension	x	y	x	y
Årets utbetalningar	-x	-y	-x	-y
Ränte- och basbeloppsuppräkning	x	y	x	y
Ändring av försäkringstekniska grunder	x	y	x	y
Övrig post	x	y	x	y
Minskning av avsättning genom tecknande av försäkring/Överföring till stiftelse	-x	-y	-x	-y
Ökning/minskning av avsättning med anledning av värdeförändring på stiftelsens tillgångar	x	y	x	y
Förändring särskild löneskatt på pensionskostnader	x	y	x	y
Summa avsatt till pensioner inkl särskild löneskatt på pensionskostnader	**x**	**y**	**x**	**y**

Uppgift om aktualiseringsgrad och visstidsförordnanden finns i not 28.

Kommentarer

I de fall pensionsmedel har placerats i en stiftelse ska upplysning, utöver krav i 9 kap. 11 § LKBR, även lämnas om det belopp som pensionsförpliktelsen har ökat eller minskat från föregående balansdag till följd av förändringar av värdet på stiftelsens tillgångar.

Not 24 Andra avsättningar

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R9

Exempel

Not 24 Andra avsättningar	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Avsatt för återställande av deponi	x	y	x	y
Redovisat värde vid årets början	x	y	x	y
Nya avsättningar	x	y	x	y
Ianspråktagna avsättningar	-x	-y	-x	-y
Förändring av nuvärdet	x	y	x	y
Utgående avsättning	**x**	**y**	**x**	**y**
Avsatt för bidrag till trafikverket	x	y	x	y
Redovisat värde vid årets början	x	y	x	y
Nya avsättningar	x	y	x	y
Ianspråktagna avsättningar	-x	-y	-x	-y
Förändring av nuvärdet	x	y	x	y
Utgående avsättning	x	y	x	y
Summa andra avsättningar	**x**	**y**	**x**	**y**

Återställande av deponi planeras vara slutförd 20x8. Bidrag till Trafikverket avser förbifart centrum. Avtal tecknades år 20x0. Utgifterna har beräknats i prisnivå år 20x0 och uppräknat med byggkostnadsindex fram till beräknad utbetalningstidpunkt år 20x6. Beloppets nuvärde har diskonterats med en ränta på x% som motsvarar ett fastränteläng på motsvarande längd.

Not 25 Långfristiga skulder

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R7 och RKR R8

Exempel

Not 25 långfristiga skulder	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	x	y	x	y
Långfristig leasingskuld	x	y	x	y
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter	x	y	x	y
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	x	y	x	y
Summa långfristiga skulder	**x**	**y**	**x**	**y**
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Anläggnings-/anslutningsavgifter återstående antal år (vägt snitt)	**x**	**y**	**x**	**y**
Offentliga investeringsbidrag återstående antal år (vägt snitt)	**x**	**y**	**x**	**y**
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	x	y	x	y
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	x	y	x	y
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	x	y	x	y
Kapitalförfall andel av lån				
0-1 år	x%	y%	x%	y%
1-3 år	x%	y%	x%	y%
3-5 år	x%	y%	x%	y%
5-10 år	x%	y%	x%	y%
Över 10 år	x%	y%	x%	y%
Genomsnittlig räntebindningstid inkl derivat	x	y	x	y
Genomsnittlig räntebindningstid exkl derivat	x	y	x	y
Marknadsvärde säkringsinstrument	**x**	**y**	**x**	**y**
Säkrad låneskuld	x	y	x	y
Marknadsvärde derivat	x	y	x	y

Förutbetalda intäkter för anläggningsavgifter periodiseras på x år vilket är lika med den vägda genomsnittliga nyttjandeperioden för VA-anläggningen.

Det offentliga investeringsbidraget periodiseras på x år vilket är lika med nyttjandeperioden för den tillgång som bidraget avser.

Not 26 Kortfristiga skulder

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R7 och RKR R8

Exempel

Not 26 kortfristiga skulder	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	x	y	x	y
Leverantörsskulder	x	y	x	y
Moms och punktskatter	x	y	x	y
Personalens skatter, avgifter och avdrag	x	y	x	y
Upplupna personalkostnader (exkl. pensioner)	x	y	x	y
Upplupna pensionskostnader	x	y	x	y
Kommunalskatteskulder	x	y	x	y
Övriga kortfristiga skulder	x	y	x	y
Förutbetalda generella statsbidrag	x	y	x	y
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	x	y	x	y
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	x	y	x	y
Summa kortfristiga skulder	**x**	**y**	**x**	**y**

Förutbetalda generella statsbidrag består av ett bidrag för ”Namn på bidraget” med restriktionen att det avsåg 20x3 och 20x4. Bidraget som var på totalt Z mnkr har intäktförts med X mnkr år 20x3 varför Y mnkr periodiseras till år 20x4.

Riktade statsbidrag intäktsredovisas i takt med att villkoren uppfylls. Erhållna ej intäktsredovisade riktade statsbidrag uppgår totalt till X mnkr. Av de upplupna riktade statsbidragen är huvuddelen hänförbara till skola (Y mnkr) och äldreomsorg (Y mkr).

Kommentarer

Har man en negativ avräkning på skatteintäkterna, så bör det specificeras på egen rad i noten före övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Not 27 Panter och därmed jämförliga säkerheter

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R9

Exempel

Not 27 Panter och därmed jämförliga säkerheter	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Fastighetsinteckningar	x	y	x	y
Summa panter och därmed jämförliga säkerheter	**x**	**y**	**x**	**y**

Not 28 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- LKBR 9 kap. 11 §
- RKR R9 och RKR R10

Exempel

Not 28 Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998				
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl särskild löneskatt på pensionskostnader	x	y	x	y
Årets utbetalningar	-x	-y	-x	-y
Ränte- och basbeloppsuppräkning	x	y	x	y
Ändringar av försäkringstekniska grunder	x	y	x	y
Övrig post	x	y	x	y
Minskning av ansvarsförbindelse genom tecknande av försäkring/Överföring till stiftelse	-x	-y	-x	-y
Ökning/minskning av ansvarsförbindelse med anledning av värdeförändring på stiftelsens tillgångar	x	y	x	y
Förändring av särskild löneskatt på pensionskostnader	x	y	x	y
Summa ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl särskild löneskatt på pensionskostnader	**x**	**y**	**x**	**y**

Övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar inkl särskild löneskatt på pensionskostnader **mnkr**	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Visstidspension eller liknande	x	y	x	y
Omställningsstöd för förtroendevalda	x	y	x	y
Övriga pensionsförpliktelser	x	y	x	y
Summa övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar inkl särskild löneskatt på pensionskostnader				
Utgående pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	**x**	**y**	**x**	**y**

Övriga upplysningar avseende pensioner				
Aktualiseringsgrad	x%	y%	x%	y%
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension	x	y	x	y
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	x	y	x	y
Antal anställda med rätt till visstidspension	x	y	x	y
Överskottsmedel i pensionsförsäkring (mnkr)	x	y	x	y

Kommentarer

Upplysning ska lämnas om antalet visstidsförordnanden för anställda och förtroendevalda (dvs. de som redovisas under posten ansvarsförbindelse) samt särskilda villkor som avviker från vad som är normalt och kan leda till betydande ekonomiska konsekvenser. Tillämpning av PBF och OPF-KL är inte sådana avvikande villkor. I förekommande fall ska upplysning lämnas om värdet av överskottsmedel i en pensionsförsäkring.

I de fall pensionsmedel har placerats i en stiftelse ska upplysning, utöver krav i 9 kap. 11 § LKBR, även lämnas om det belopp som pensionsförpliktelsen har ökat eller minskat från föregående balansdag till följd av förändringar av värdet på stiftelsens tillgångar.

Not 29 Övriga ansvarsförbindelser

Reglering

- RKR R9

Exempel

Not 29 Övriga ansvarsförbindelser	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Borgensåtagande kommunala bolag				
Bostadsbolaget AB			x	y
Förvaltningsfastigheter AB			x	y
VA-bolaget			x	y
Övriga borgensförbindelser				
Bostadsrättsföreningar	x	y	x	y
Övriga föreningar	x	y	x	y
Övriga förpliktelser				
Trafikverket	x	y	x	y
Summa övriga ansvarsförbindelser	**x**	**y**	**x**	**y**

Fullmäktige har under året beslutat att under förutsättning av motsvarande beslut hos Trafikverket att medfinansiera utbyggnad av Östra länken. Om Trafikverket fattar beslut under nästa år innebär det en kostnad för medfinansiering på X mnkr.

Exempeltuna ingick i januari 20xx i en solidarisk borgen som för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga x kommuner och regioner som per 20x3-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Exempeltunas ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 20x3-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till x miljarder kronor och totala tillgångar till x miljarder kronor. Exempeltunas del i borgensansvaret är x procent vilket motsvarar x miljoner kronor.

Not 30 Leasing

Reglering

- RKR R5

Exempel

Not 30 Leasing	Kommunkoncern		Kommun	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Finansiella leasingavtal				
Fastigheter				
Totala minimileaseavgifter	x	y	x	y
Nuvärde minimileaseavgifter	x	y	x	y
Därav förfall inom 1 år	x	y	x	y
Därav förfall inom 1-5 år	x	y	x	y
Därav förfall senare än 5 år	x	y	x	y
Maskiner och inventarier				
Totala minimileaseavgifter	x	y	x	y
Nuvärde minimileaseavgifter	x	y	x	y
Därav förfall inom 1 år	x	y	x	y
Därav förfall inom 1-5 år	x	y	x	y
Därav förfall senare än 5 år	x	y	x	y
Varav kommunkoncerninterna finansiella leasingavtal				
Fastigheter				
Totala minimileaseavgifter			x	y
Nuvärde minimileaseavgifter			x	y
Därav förfall inom 1 år			x	y
Därav förfall inom 1-5 år			x	y
Därav förfall senare än 5 år			x	y
Maskiner och inventarier				
Totala minimileaseavgifter			x	y
Nuvärde minimileaseavgifter			x	y
Därav förfall inom 1 år			x	y
Därav förfall inom 1-5 år			x	y
Därav förfall senare än 5 år			x	y

Varav externa finansiella leasingavtal				
Fastigheter				
Totala minimileaseavgifter	x	y	x	y
Nuvärde minimileaseavgifter	x	y	x	y
Därav förfall inom 1 år	x	y	x	y
Därav förfall inom 1-5 år	x	y	x	y
Därav förfall senare än 5 år	x	y	x	y
Maskiner och inventarier				
Totala minimileaseavgifter	x	y	x	y
Nuvärde minimileaseavgifter	x	y	x	y
Därav förfall inom 1 år	x	y	x	y
Därav förfall inom 1-5 år	x	y	x	y
Därav förfall senare än 5 år	x	y	x	y
Icke uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 1 år				
Minimileaseavgifter				
Med förfall inom 1 år	x	y	x	y
Med förfall inom 1-5 år	x	y	x	y
Med förfall senare än 5 år	x	y	x	y

	Kommunkoncern		**Kommun**	
Icke uppsägningsbara operationella leasingavtal uthyrning	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Minimileaseavgifter				
Med förfall inom 1 år	x	y	x	y
Med förfall inom 1-5 år	x	y	x	y
Med förfall senare än 5 år	x	y	x	y

Kommentarer

Vid sale-and-leaseback ska upplysning lämnas om;

- försäljningspris,
- sale-and-leaseback-avtalets längd, och
- huvudsakliga villkor i sale-and-leasebackavtalet.

Om kommunen eller bolagen har finansiella leasingavtal som leasegivare finns upplysningskrav i BFN K3. Kommunen ska då lämna följande upplysningar om **finansiella leasingavtal**:

a) Ej intjänade finansiella intäkter.

b) Ej garanterade restvärden som tillfaller leasegivaren.

c) Reservering för osäkra fordringar som avser **minimileaseavgifter**.

d) **Variabla avgifter** som ingår i räkenskapsårets **resultat**.
e) En allmän beskrivning av ingångna väsentliga **leasingavtal**.

Kommunen ska lämna följande upplysningar om **operationella leasingavtal**:

a) Summan av framtida **minimileaseavgifter** per **balansdagen** avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal
   - inom ett år,
   - senare än ett år men inom fem år, och
   - senare än fem år.
b) Summan av **variabla avgifter** som ingår i räkenskapsårets **resultat**.
c) En allmän beskrivning av ingångna väsentliga **leasingavtal**.

Not 31 Justering för ej likviditetspåverkande poster

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R13

Exempel

Not 31 Justering för ej likviditetspåverkande poster	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Avskrivningar	x	y	x	y
Nedskrivningar	x	y	x	y
Utrangeringar	x	y	x	y
Gjorda avsättningar	x	y	x	y
Återförda avsättningar	x	y	x	y
Intäktsförda ej likvida gåvor	x	y	x	y
Orealiserade kursförändringar	x	y	x	y
Upplösning av bidrag till infrastruktur	x	y	x	y
Övriga ej likviditetspåverkande poster	x	y	x	y
Summa ej likviditetspåverkande poster	**x**	**y**	**x**	**y**

Not 32 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R13

Exempel

Not 32 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Utbetalning av avsättning för pensioner	x	y	x	y
Utbetalning av övriga avsättningar (exkl. bidrag till infrastruktur)	x	y	x	y
Summa övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	**x**	**y**	**x**	**y**

Kommentarer

Om ej ränteintäkter och räntekostnader framgår i kassaflödesanalysen, ska upplysning lämnas om kassaflöden från dessa poster.

Not 33 Poster som redovisas i annan sektion

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- RKR R13

Exempel

Not 33 Poster som redovisas i annan sektion	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
mnkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	x	y	x	y
Summa poster som redovisas i annan sektion	**x**	**y**	**x**	**y**

Not 34 Upplysning om upprättade särredovisningar

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns bl.a. i:

- LKBR 9 kap. 5 §
- RKR R18

Exempel

Följande särredovisningar har upprättats under räkenskapsåret inom kommunkoncernen:

Redovisningen avser	**Lagstiftning**
Va-redovisning	Lag om allmänna vattentjänster
Fjärrvärmeverksamhet	Fjärrvärmelagen

Upprättade särredovisningar finns tillgängliga på kommunens webbplats
www.exempeltuna.se/sarredovisningar

Kommentarer

Det finns en rad olika kommunala verksamheter som träffas av krav på särredovisning. Särskilda krav på den kommunala redovisningen finns bl.a. i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, ellagen (1997:857) och förordningen (2006:1203) om redovisning av fjärrvärmeverksamhet (Prop. 2017/18:149).

Upplysning ska enligt 9 kap. 5 § LBKR lämnas om särredovisningar som är upprättade under räkenskapsåret enligt lag eller författning i de kommunala koncernföretag som ingår i de sammanställda räkenskaperna. Med fördel kan även upplysning lämnas om särredovisningar som upprättats i kommunala koncernföretag som exkluderats ur de sammanställda räkenskaperna med stöd av 12 kap. 2 – 3 §§ LKBR.

Enligt RKR R18, ska information även lämnas om var särredovisningarna finns tillgängliga.

Not 35 Upplysning om räkenskapsrevision

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns i:

- LKBR 9 kap. 13 §
- RKR R18

Exempel

Not 35 Kostnader för räkenskapsrevision	**Kommunkoncern**		**Kommun**	
belopp i tkr	**20x5**	**20x4**	**20x5**	**20x4**
Kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	x	y	x	y
Förtroendevalda revisorer	x	y	x	y
Auktoriserade revisorer (bolagsrevision)	x	y	-	-
Total kostnad för räkenskapsrevision	**x**	**y**	**x**	**y**
Kostnad för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	x	y	x	y
Förtroendevalda revisorer	x	y	x	y
Lekmannarevision	x	y	-	-
Total kostnad för övrig revision	**x**	**y**	**x**	**y**
Total kostnad för revision	**x**	**y**	**x**	**y**

Räkenskaperna granskas i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision. De sakkunniga biträdets yttrande samt granskningsrapporter avseende bokslut och årsredovisning kommer finns tillgängliga på kommunens webbplats

www.exempeltuna.se/arsredovisning

Kommentarer

Belopp lämnas med fördel i tusentals kronor för att underlätta jämförelse mellan kommuner.

Det finns inget krav på upplysning om revisionskostnader för de kommunala företagen, men upplysningen är naturligtvis intressant. Upplysningen kan med fördel delas upp på auktoriserad revisor och lekmannarevisor. Vad gäller kostnad för räkenskapsrevision och sakkunnigbiträde på koncernnivå innefattar det två delar dels kommunen dels sammanställda räkenskaper.

RKR R18 kräver inte uppdelning på sakkunniga och förtroendevalda och inte heller uppgift om kostnad för övrig revision, men uppgifterna ökar informationsvärdet.

Observera att enligt RKR R18 ska uppgiften lämnas i en egen not!

Not 36 Koncerninterna förhållanden

Reglering

Relevanta bestämmelser som påverkar innehållet i noten finns i:

- RKR R16

Exempel

Enhet	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Kommunen		y					x
Stadshus AB	x%					x	x
Bostadsbolaget AB	x%					x	
Fjärrvärmebolaget AB	x%						
VA-bolaget AB	x%						
Inköpsförbundet	x%		y				

Enhet	Ägd andel	Försäljning		Lån		Räntor o borgensavg		Borgen	
		Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Kommunen		x		x		x		x	
Stadshus AB	x%			x	x	x	x		x
Bostadsbolaget AB	x%	x			x		x		x
Fjärrvärmebolaget AB	x%		x		x		x		x
VA-bolaget AB	x%				x		x		x
Inköpsförbundet	x%		x						